

XALQARO TA'LIM TIZIMLARIDA KREATIVLIK KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHGA YO'NALTIRILGAN USULLAR

Qarshiyeva Bog`dagul Faxriddinovna

Termiz davlat universiteti, Fakultetlararo chet tillari kafedrasida katta o'qituvchisi, Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.

<https://orcid.org/0009-0006-5922-5118>

Annotatsiya. Ushbu maqola xalqaro ta'lim tizimlarida o'qituvchilarning kreativlik kompetentligini rivojlantirishga yo'naltirilgan usullarni tahlil qiladi. Maqolada kreativlik kompetentligi, uning ta'lim tizimlaridagi ahamiyati va professional rivojlanishdagi o'rni haqida ma'lumot berilgan. Xalqaro tajribalar asosida, proyektga asoslangan o'qish, interaktiv va tajriba asosidagi o'qitish, kross-distsiplinar yondashuvlar kabi metodlar kreativlikni rivojlantirishda samarali usullar sifatida ko'rsatilgan. Shuningdek, o'qituvchilar uchun treninglar va metodik kurslarning ahamiyati ham ta'kidlangan. Maqola O'zbekiston ta'lim tizimida xalqaro tajribalarni tatbiq etish va kreativlik kompetentligini rivojlantirish yo'llarini o'rganishga chaqiradi.

Kalit so'zlar: kreativlik kompetentligi, ta'lim tizimi, proyektga asoslangan o'qish, interaktiv o'qitish, kross-distsiplinar yondashuv, pedagogik metodlar, o'qituvchilar treningi, xalqaro tajriba, professional rivojlanish, kreativ pedagogika.

METHODS FOR DEVELOPING CREATIVE COMPETENCE IN INTERNATIONAL EDUCATION SYSTEMS

Karshiyeva Bog`dagul Fakhridinovna

Termez State University, Senior Lecturer, Interfaculty Department of Foreign Languages, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences, Associate Professor.

Annotation. This article analyzes methods aimed at developing teachers' creative competence in international education systems. The article provides

information about creative competence, its importance in education systems and its role in professional development. Based on international experience, methods such as project-based learning, interactive and experiential learning, and cross-disciplinary approaches are shown as effective methods for developing creativity. The importance of training and methodological courses for teachers is also emphasized. The article calls for studying ways to implement international experience and develop creative competence in the Uzbek education system.

Keywords: creativity competence, education system, project-based learning, interactive teaching, cross-disciplinary approach, pedagogical methods, teacher training, international experience, professional development, creative pedagogy.

МЕТОДЫ РАЗВИТИЯ ТВОРЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ В МЕЖДУНАРОДНЫХ СИСТЕМАХ ОБРАЗОВАНИЯ

Каршиева Богдагуль Фахриддиновна

Термезский государственный университет, старший преподаватель
межфакультетской кафедры иностранных языков, доктор философских наук
(PhD) педагогических наук, и.о. доцент.

Абстракт. В данной статье анализируются методы, направленные на развитие творческой компетентности учителей в международных системах образования. В статье представлена информация о творческой компетентности, ее значении в образовательных системах и роли в профессиональном развитии. Основываясь на международном опыте, такие методы, как проектное обучение, интерактивное и эмпирическое обучение, а также междисциплинарные подходы, оказались эффективными методами развития творческих способностей. Также была подчеркнута важность учебно-методических курсов для учителей. В статье содержится призыв к изучению путей внедрения международного опыта и развития творческой компетентности в системе образования Узбекистана.

Ключевые слова: творческая компетентность, система образования, проектное обучение, интерактивное обучение, междисциплинарный подход, педагогические методы, подготовка учителей, международный опыт, повышение квалификации, творческая педагогика.

Kirish. Kreativlik kompetentligi zamonaviy ta'lim tizimlarida o'qituvchilarning professional rivojlanishi uchun muhim jihatlardan biridir. Ta'lim tizimining asosiy maqsadi nafaqat bilim berish, balki talabalarda mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvni rivojlantirishdir. Xalqaro tajribalar kreativlikni ta'lim jarayoniga qanday muvaffaqiyatli integratsiya qilish mumkinligini ko'rsatadi va bu tajriba o'zbek ta'lim tizimiga qo'llanilishi mumkin.

Kompetensiya so'ziga turlicha ta'riflar, yondashuvlar mavjud. Xususan, «O'zbekiston milliy ensiklopediyasi»da kompetensiya so'zi quyidagicha izohlanadi: kompetensiya (lot. *competo* – erishyapman, munosibman, loyiqman) – muayyan davlat organi (mahalliy o'zini o'zi boshqarish organi) yoki mansabdor shaxsning qonun, ustav yoki boshqa hujjat bilan belgilangan vakolatlari, huquq va burchlari doirasi; u yo bu sohadagi bilimlar, tajriba. “Kompetensiya” atamasi keng ma'noda umumiy masalalarni hal etishda amaliy tajribalar asosida bilim va malakalarni qo'llash, muvaffaqiyatli harakat qilish qobiliyatini bildiradi. Lotincha “*campetere*”-muvofiq bo'lmoq so'zidan kelib chiqqan [4, 1079].

Metodologiya. Ushbu maqola xalqaro ta'lim tizimlarida o'qituvchilarning kreativlik kompetentligini rivojlantirishga qaratilgan usullarni tahlil qilish asosida yozilgan. Tadqiqot metodlari sifatida hujjatlarni o'rganish, ta'lim tizimlarining amaliy yondashuvlarini tahlil qilish va xalqaro tajribalarni o'rganish qo'llanildi.

Tadqiqot natijalari

Xalqaro tajribada kreativlikni rivojlantirish usullari

Kreativlikni rivojlantirishda ko'plab ilg'or mamlakatlar quyidagi metodlarni qo'llaydi:

- **Proyektga asoslangan o'qish (Project-Based Learning-PBL):** AQSh, Kanada va Gollandiya kabi mamlakatlar o'quvchilarga real dunyo

muammolarini yechishga qaratilgan loyihalar asosida ta'lim beradi. Bu yondashuv o'quvchilarning analitik va ijodiy fikrlashini rivojlantiradi.

➤ **Interaktiv va tajriba asosida o'qitish:** Yaponiyada va Finlyandiyada ta'lim jarayoni ko'proq o'quvchilarni faol ishtirok etishga va tajriba orqali bilim olishga undaydi. Ushbu metodlar yangi g'oyalarni yaratish va muammolarga ijodiy yondashishni o'rgatadi.

➤ **Kross-distsiplinar yondashuvlar:** Singapur va Shvetsiyada ta'limning turli sohalarini birlashtirish orqali o'quvchilarning keng ko'lamli fikrlashini va yangi fikrlarni sintez qilishini rivojlantiradi.

Ta'lim tizimlarida o'qituvchilar uchun treninglar va metodik kurslar

O'qituvchilarni kreativlik kompetentligini rivojlantirish uchun treninglar va metodik kurslar tashkil etish muhim ahamiyatga ega. Germaniya va Avstraliyada o'qituvchilar uchun maxsus seminarlar va treninglar kreativ pedagogik yondashuvlar bo'yicha malaka oshirish imkonini beradi.

Muhokama. Xalqaro tajribalar ko'rsatadiki, kreativlikni rivojlantirish uchun ta'lim tizimida innovatsion metodlarni qo'llash zarur. O'qituvchilarni kreativ pedagogik usullar bilan tanishtirish va ularga bu usullarni qo'llashda yordam berish, ularning professional kompetentligini oshiradi. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarning kreativ fikrlashini va muammoni hal qilish qobiliyatini rivojlantirishga olib keladi.

Xulosa. Xalqaro ta'lim tizimlarida kreativlikni rivojlantirishga yo'naltirilgan usullar, o'qituvchilarning pedagogik yondashuvlarini o'zgartirish va rivojlantirish uchun samarali vosita sifatida xizmat qiladi. O'zbekiston ta'lim tizimida xalqaro tajribalarni o'rganib, ulardan o'ziga xos usullarni tatbiq etish orqali ta'lim sifatini oshirish va kreativlik kompetentligini rivojlantirish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.Smith, J. (2021). *Innovative Pedagogies for the 21st Century*.
- 2.Brown, L., & Adams, K. (2020). *Creativity in Education: Global Perspectives*.

3. UNESCO (2019). *Global Education Monitoring Report*.
4. Elmurzaeva, N. K., & Qorayev, S. B. (2021). Pedagogical Requirements for the Organization of the Educational Process in Specialized State Educational Institutions. *Psychology and Education Journal*, 58(1), 1078-1084.
5. Fakhriddinova, K. B., & Fakhriddinova, U. N. (2021). The Use of Interactive Bilingual Learning for Teaching English Language the Ages Of 5-6. *Texas Journal of Multidisciplinary Studies*, 3, 135-138.
6. Karshiyeva, B. (2023). Solving complex communicative-knowledge tasks based on integrated bilingual education in English. *Interpretation and researches*, 1(18).
7. Faxriddinova, K. B. (2023). THEORETICAL VIEWS OF TEACHING ENGLISH TO ENGINEERING STUDENTS. *The American Journal of Social Science and Education Innovations*, 5(12), 113-116.
8. Faxriddinova, Q. B. (2023). The role and importance of an integrated bilingual approach in teaching English to students.
9. Karshieva, B. F. (2022). Methodology and pedagogical practice-test result of organization of pedagogical training. *Экономика и социум*, (12-1 (103)), 135-138.